

נאמר של נייר

★ ZIBORIT SHIRIT ★ תומרקין מסתער על דני קרוון

שלמה צמח על ארתור קסטלר ★ גילווייעריות של ז'אן

קוקטו בעברית ★ הציונות כהיסטוריה מרתקת

אמנות

עימות לתוך הרנסנס

לפני קרוב לשנתיים ביצע האמן דני קרוון, על-יפי השראתו של אמנון ברזל (העולם הזה, 2159), פרוייקט אסתטי של מסע לתוך הרנסנס. בין שתי הערים האיטלקיות פראטו ופירנצה, תוך שימוש באלמנטים של טבע - מים זורמים, אור שמש, דשא ושאר מרכיבים מתוך הטבע הדומים.

בימים אלה פירסם האמן ינאל תומרקין ספק קטלוג, ספק מיגשר, בעזרתו הוא

תומרקין ומאבק רב שנים קרוון

מגנה ושולל את מיכלול יצירתו והשקפו-תיו האמנותיות של קרוון בפרוייקט הנ"ל. השטלוג/מיגשר של תומרקין הינו תלת-לשוני (עברית, אנגלית ואיטלקית), ועל עטיפתו מדגיש האמן דעתו על עבודתו של קרוון, שלה הוא מדביק את הכינוי: "NONSENSE (אינולת!)". בגוף הקט-לוג/מיגשר קובע תומרקין: "יסודות השואר-ליים באופן שרירותי מגן שעוני השמש של המהרניה, גאי סינג השני שבניספור, הודו, והפסל האמריקאייסאני אויוו - נאגור שי + נוסטלגיות אל פסלים קורמים שייצרו ואידיאלוגיות השאולות מפסלים שונים ותבניות נוער... (העבודה) נר"אית כתפאורה כחתי מוצלחת להצגה שלא תתקיים..."

המאבק הציבורי בין תומרקין לקרוון הינו רב שנים, ואף הגיע פעם לבית-הדין. פט, בגין תביעה על לשון הרע, שאותה הגיש קרוון נגד תומרקין. הפעם מיתן תומרקין את התקפתו על קרוון, והעניק לה ממד של ביקורת, קונסטרוקטיבית על עבודתו בחוברת מציע תומרקין השקפותיו באמצעות הכנסת האמצעים הבאים לגופה של העיר פראטו, באיטליה: קונסטרוקטור רפלקטור עו, העשוי פלדת אל-חלד, קר השולל היורה את אור השמש אל אלמנט השאול מן החומה המקיפה את העיר. תומרקין ממשיך ומבהיר, שתוספותיו לגוף של פראטו יציגו באורח חדי-משמעי את הקשר האמיתי שבין עבר העיר ליכולת הטכנולוגית של המאה ה-20.

סביר להניח, שמתקפתו הקטלוגית/מיגשרית של תומרקין לא תישאר ללא התקפת-נגד מטעמו של קרוון. מה שמצער הוא עצם המאבק בין שני אמנים ישרא-

לים, על בעיות האסתטיקה של עיר איטלי-קית, בעוד שערים ישראליות רבות משו-עות למאבק מסוג זה.

תולעי תרבות

T. A. POETS

Mistaber be'iamim ele, sh'hmamar aotu pirssem bi'zmano Meir Wizeltir, ube'mahalaco ho taa'n ki Tel-Aviv ho'fecht l'hivot birat shira olamit, mitmamesh be'iamim ele.

Le'kotev sh'orot ele hgia be'iamim ele al'ton mesh'ochpal, me'tachat la'koteret "The Tel-Aviv English Poets" u'betochu mitzbur shell shirei boser, pri etam shell: Karen Alkalay, Richard Flantz, Riva Rubin ve'Richard Sherwin. Aton zahir ba'shirim halalo megale ziborit shirit, kmo targum koshel shel shirim me-korieem, min ha'l'iga ha'reviait shel ha'shira ha'mekomit, nosach Iehiael Chazuk, Asher Raich, au Iakove Busher.

Dome sh'hashira hisraelit eina zkoka le'tosefht nofach sh'kazut *.

השמצוץ

צמח על קסטלר

בתת-מדור זה יובאו ציטוטים מתוך דבי רים שאותם אמרו או כתבו סופרים ומבקרי רים גודעים, על סופרים אחרים. בחירת הציטוטים תיעשה תוך הקפדה על נושאי אים בעלי השלכה על המציאות הישראלית העכשווית. את ביקורתו של הסופר והמבקר שלמה צמח (שנה ראשונה) על ארתור קסטלר (גנבים בליה) הוא פירסם בסיפורו שתי וערב:

קסטלר חשוב בימינו כסופר גדול ורב ככורו בכל הארצות והביקורת אינה פו-קת מלפניו בשבחה. ולקסטלר זה, שיהיה די הונגרי הוא, אין לשון משלו. ההוני גרית, שפת מולדתו, ודאי שאינה לשתו. פעם, אומרים, כתב גרמנית והיו מתר-

* נוסח לקוראי עיברית פשוטה: מסתבר בימים אלה, שמאמר אותו פיר-סם בזמנו מאיר ויזלטר, ובמהלכו הוא טען כי תל-אביב הופכת להיות בירת שירה עו-למית, מתממש בימים אלה. לכותב שורות אלה הגיע בימים אלה עיתון משוכפל, מתחת לכתורת "The Tel-Aviv English Poets" ובתוכו מיצבור של שירי בוטר, פרי עטם של: קרן אלקטער, ריכרד טלנט, ריבה רובין וריכרד שרווין. עיון זהיר בשי-רים הללו מגלה זיבורית שירית, כמו תיר-גוט כושל של שירים מקוריים, מן הליגה הרביעית של השירה המקומית, נוסח יחי-אל חזוק, אשר רייך, או יעקב בטר. דומה שהשירה הישראלית אינה זקוקה לתוספת נופך שכזאת.

מזעום שפול התנשא מעליה כהציר-ראש לפחות, והיא החלה להתנקם בו כהתנה-גות של קדושה.

ביחד עם ג'רארד הם יצאו לנפוש בשפת-הים, ושם החל פול לשלוט באחותו. בגיל 17 נראתה אליוכט בת 17, פול, שהיה כן 15, נראה ככן 19. השלושה התגוררו בצוותא. בין 11 לחצות ליל היו ניפנשים פול וג'רארד באחד מבתי-הקפה במתמאר-טר ומשם היו שבים הביתה, אל האחות שנמקה כחוסר פכלנותה, וביחד היו משחי-קום את מישהקם. ארבע שנים הם שיחקו בהצגתם, מכלי להתיר את חוסר העלי-לה. הלילות שלהם התארכו עד ל-4 לפ-נות בוקר, ובשל כך נדחתה היקצה שלהם ל-11 בבוקר. אותם לילות אלימים, אותם בקרים דביקים, אותם אחר-צהריים ארו-כים בהם היו הילדים לשכירי-כילי, כמו חסרפרות לאר-היוום. הרופא של אמה הי-מנוחה ודודו של ג'רארד היו מספקים להם את כל מחסורם.

ארתור קסטלר אין לשון משלו

יום אחד החליטה אליוכט לצאת ולעבוד כדוגמנית. במקום עבודתה היא פגשה בי-דוגמנית, יתומה אף היא, בשם אנאתה. ידידות ענוגה נורלית איהרה את שתי היתומות, ואנאתה ניכנסה לחדרי-הילדים כשזוהי-כין-שוים. אנאתה חשה כי חדר זה מלא בחשמל-אהבה אשר גם מכותו האלימות ביותר אינו כואבות, ואשר ניר-חוח החמצן שלו מחייה את הנפש. אנא-תה נהנתה לשמש קורבן. היא היתה בתם של מכורים לקוקאין, שהתעללו בה עם שאיבדו עצמם לרעת כאמצעות נאו. אנא-תה התחנכה בבית-ספר קשוח, שמשטריו הותיר כביב ענייה ונחירה חותם פראי, שממכט ראשון ניתן היה למצוא בו את זוהרתו של דרנג'לו, שהשליך כפול, כי-חצר בית-הספר, אכן מכוסה בשלג.

יום אחד חדר לחייהם מיכאל, יהודי-אמריקאי, עשיר-מפלג. מיכאל רצה להת-

תרגום

הילדים האיומים

היה היו פעם בראשית המאה אח ואחות, פול ואליוכט שנים. פול למד כי-בית-הספר ואליוכט טיפלה כאמם הגו-ספת. פול העריץ את אלימות אחד הילדים שבכיתתו, את אלימותו של דרנג'לו, שביום של שלג נפל אבו, עטף אותה בשלג והשי-ליך אותה כפול. פול ניפנע, החל מאותו יום חדל ללכת אל בית-הספר.

שלושתם הפתגרו בדירתם, פול, אחותו אליוכט ואמם בת ה-35, שזקנה כטרם עת, והיתה משותקת. אביהם מת קודם לכן משחפת-הכבד. שני הילדים קיבלו מאמם את מסכת-פניהם החיוורת, ומאביהם ה-מנוח ירשו את האי-סדר, ההידור והשג-יונות הזועמים.

שום בושה לא שררה בין האחות והאח. הם התגוררו בחדר שהיווה שיריון בו חילי-קי את חייהם, התרחצו והתלבשו כמו שני אבריו של נוף אחד, שם היה להם גם את המישחק אותי היו משחקים. אל הייהם ואל מישהקם הצטרף ג'רארד, חברו של פול, והוא כתב באותיות-סבון גדולות על הראי: ההתאבדות היא חטא שעונשו מוות.

מותה של האם הביא להפיגה בפערות שכיניהם. הם אהבוה, ואם נהגו בה בתקי-רות, היה זה משום שחשבוה בת-אלמוות. אחר מות האם החמירה מחלתו של פול, ורק כעבור כמה חודשים הוא קם ממש-כבו, ואליוכט נפגעה עד לעמקי לבה,

ז'אן קוקטו אנדה מודרנית

חתן עם אליוכט, והוא הצטרף למישרם של הילדים בישר לבסוף את אירוסיו עם אליוכט בתולת-המישרם. הוא הגיש לה כשי את ביתו, כאסואל. מייד לאחר מכן-הנשואיו העדיף על ענדת אשתו נסיעה במכונית-מירודין, ומצא את מותו בין קאז לניצה. הארבעה עברו להתגורר בכיתו של מיכאל המנוח.

יום נקף יום. פול שיגר בתוך הבית מיכתבי אהבה לאנאתה. יום אחר אמרה